

การศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร

ชัยศักดิ์ เชาวลักษณะ* ทิปพิพัฒน์ สันตะวัน**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร และ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดพิจิตร จำนวน 110 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร จำแนกตามขนาดโรงเรียนทั้งโดยรวม และรายด้านมี ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัญหาการมีส่วนร่วม, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, โรงเรียนเอกชน

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2558,

E-mail: boy9549@gmail.com

** อาจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, E-mail: teepipat.s@nsru.ac.th

A Study of Participation in Education Management of the Commission for Basic Education of Schools under the Office Private Education in Pichit

Chaisak Chaowalak* Teeppipat Santawan**

Abstract

The purpose of this research were to 1) study the participation problems of the basic education committees in private schools in Pichit province and 2) and compare problems of the basic education committees in private schools in Pichit province as classified by school size. The group research samples consisted of the basic education committees in private schools in Pichit province, with a total of 110 committees. They were selected by means of cluster random sampling from all of private schools in Pichit province. The data collecting instrument was a rating scale questionnaire with the reliability coefficient of .90. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation, F-test and one-way analysis of variance.

Research findings were as follows:

1. The problems of the basic education committees in private schools were overall at the intermediate level ($\bar{X} = 3.19$) when considered in each aspect, the action plan and educational policy were at the highest level ($\bar{X} = 3.61$)
2. The comparison of problems of the basic education committees in private schools in Pichit province by the perception of role performance in overall was found that the participation problems were statistically significant at the level of .05.

Keywords: Participation in education management, Commission for basic education, Private schools

* Student in Master of Education Degree in Educational Administration program, Nakhon Sawan Rajabhat University, 2015,
E-mail: boy9549@gmail.com

** Lecturer in Faculty of Education in Nakhon Sawan Rajabhat University, E-mail: teepipat.s@nsru.ac.th

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนามนุษย์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้เป็นผู้เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ ความคิด ทักษะความสามารถในด้านต่าง ๆ ตลอดจนพฤติกรรมที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่พึงประสงค์ของสังคม ด้วยเหตุผลที่การศึกษาช่วยพัฒนาคนจึงส่งผลถึงการพัฒนาสังคม และชุมชนในขณะเดียวกันชุมชน และสังคมต่างก็มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา จนกล่าวได้ว่า การศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีอาจแยกจากกันได้

จากรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยพินสุดา สิริธรรังศรี (2541) พบว่า สภาพการบริหารการศึกษาในปัจจุบันของไทย ถูกครอบงำ และผูกขาดโดยภาครัฐ ทั้งยังเป็นการจัดการแบบต่างคนต่างทำ ขาดเอกภาพ มีความซ้ำซ้อน ขาดการประสานงานส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาไม่สนองตอบความต้องการของประชาชน ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการร่วมคิดร่วมปฏิบัติ และร่วมติดตามผล ในยุคปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นการบริหารการศึกษาจึงควรเป็นการ จัดการศึกษาที่สนองตอบความต้องการของประชาชน หรือผู้เรียนให้มากที่สุด มากกว่าการครอบงำ และควรให้ประชาชน หรือท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มาก ให้มีสิทธิเลือก และ จัดการต่อวิถีทางการศึกษาด้วยตนเอง การจัดการศึกษา จึงไม่ควรเป็นเรื่องของภาครัฐแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรเป็นเรื่องของทุกคนในสังคม (พินสุดา สิริธรรังศรี, 2541, น. 2) ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทำให้หลาย ฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นใน การปฏิรูปการศึกษา โดยพยายามผลักดันให้มีการ กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ตามความในมาตราที่ 81 ได้กำหนดให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่การตรา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาที่ได้มีการบัญญัติ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนไว้อย่างชัดเจน คือ มีการกำหนดหลักการ สำคัญในการให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) มีการจัดระบบโครงสร้าง และ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 9) และในมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจในการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยัง คณะกรรมการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาโดยตรง รวมทั้งให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ แต่ละสถานศึกษา ดังนั้นการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ในปัจจุบันโรงเรียนเอกชนจึงมีความจำเป็นต้องเตรียมพร้อมเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐในการที่ต้องการให้องค์กรชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเอกชน และให้เป็นการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งผู้ที่เข้ามามีบทบาทในโรงเรียนไม่ใช่ครูฝ่ายเดียว แต่ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้องคกรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผน การกำหนดจุดจุดหมายของการจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพและสนับสนุนทรัพยากร ทั้งในด้านทรัพยากรการเรียนรู้ และทรัพยากรการเงิน เพื่อให้การศึกษาของเด็ก และเยาวชนในชุมชนเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น (ความฝันของแผ่นดิน, 2539, p. 212; อ้างถึงใน สมโชค เลหาะจินดา, 2547, น. 3) ทั้งนี้ โรงเรียนเอกชนได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนแม้จะถูกกำหนดไว้ในระเบียบกฎหมาย แต่การมีส่วนร่วมยังไม่ชัดเจน ผู้เป็นกรรมการที่ได้มายังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบที่กำหนดพฤติกรรมมีส่วนร่วม และความสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างจริงจังยังไม่เกิดขึ้นในระดับที่มากพอ การที่จะให้เกิดผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น การดำเนินการยังพบปัญหาในการขาดความพร้อมในการเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็น บางส่วนไม่มีเวลาพอที่จะเข้าร่วมกำหนดนโยบาย ซึ่งจะเป็นผลกระทบต่อการบริหารในสถานศึกษา (น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์, 2546, น. 79) จากสภาพปัญหาจะเห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาติในอนาคต ซึ่งสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีความแตกต่างกัน ในด้านต่าง ๆ ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชน ตามบทบาทที่กำหนดในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาทุกระดับนำไปใช้ประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่แท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา (Gustavo, 1992, p. 4) ร่วมศึกษาปัญหา และสาเหตุของปัญหาและความต้องการของประชาชน กำหนดทิศทางแผนงาน โครงการ ตัดสินใจในการใช้ทรัพยากร ร่วมสร้างรูปแบบพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาและสนองความต้องการของประชาชน (กฤษณา อ่อนอ้อม, 2549, น. 23) นอกจากนี้ ยังมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและร่วมมือกับองค์กร ซึ่งคุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม คือ เพศ อายุ สถานภาพของครอบครัว และการศึกษา รวมทั้งขนาดของโรงเรียน (Cohen, and Uphoff, 1980, p. 189) โดยแบ่งระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมเทียม การมีส่วนร่วมบางส่วน และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Arnstein, 1990, p. 155)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวิธีดำเนินการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ปัญหาการมีส่วนร่วมของการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในฐานะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร กำหนดประเด็นหลักในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น กำกับติดตามการดำเนินงาน และรายงานผลก่อนเสนอต่อสาธารณชน ด้านการพิทักษ์สิทธิ์เด็กดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ด้านการบริหารจัดการ วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนทั้งองค์กรภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งสิ้น 56 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงซึ่งได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90 และทดลองใช้จริงกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณหาความถี่ และร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการ

จัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร แยกเป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีการของ Scheffe แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1-11

ตารางที่ 1 ระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร

ข้อ	รายการ	N = 110		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.61	0.51	มาก	1
2	ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน และรายงานผลก่อนเสนอต่อสาธารณชน	3.31	0.43	ปานกลาง	2
3	ด้านการพิทักษ์สิทธิ์เด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	3.27	0.44	ปานกลาง	3
4	ด้านการบริหารจัดการวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา	3.17	0.29	ปานกลาง	4
5	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน	2.58	0.61	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย		3.19	0.24	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) ด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.61$) 2) ด้านการการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น กำกับ ติดตามการดำเนินงาน และรายงานผลก่อนเสนอต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 3.31$) 3) ด้านการพิทักษ์สิทธิ์เด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ($\bar{X} = 3.27$)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1	ด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.088	0.044	3.235*
		ภายในกลุ่ม	107	20.119	0.188	
รวม			109	20.207		

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
ด้วยวิธีของ Scheffe

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.86	3.85	3.79
ขนาดเล็ก	3.86	-	0.83*	0.99*
ขนาดกลาง	3.85	-0.83*	-	0.16
ขนาดใหญ่	3.79	-0.99*	-0.16	-
รวม	3.84			

*p<.05

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมด้านแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพปัญหาสูงกว่าขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น
กำกับติดตามการดำเนินงาน และรายงานก่อนเสนอต่อสาธารณชน

ข้อ	รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
2	ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.994	0.497	7.646*
	กำกับ ติดตามการดำเนินงาน และ รายงานผลก่อนเสนอต่อสาธารณชน	ภายในกลุ่ม	107	82.352	0.770	
รวม			109	83.346		

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น กำกับ ติดตามการดำเนินงาน และรายงานผลก่อนเสนอต่อ
สาธารณชน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น กำกับติดตาม
การดำเนินงาน และรายงานก่อนเสนอต่อสาธารณชนด้วยวิธีของ Scheffe

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.94	3.71	3.82
ขนาดเล็ก	3.94	-	1.27*	1.35*
ขนาดกลาง	3.71	-1.27*	-	0.78
ขนาดใหญ่	3.82	-1.35*	-0.78	-
รวม	3.80			

*p<.05

จากตารางที่ 5 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการจัดทำหลักสูตร
ท้องถิ่นกำกับติดตามการดำเนินงาน และแผนงานก่อนเสนอต่อสาธารณชนแตกต่างกับโรงเรียนขนาด
กลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกโรงเรียน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพิทักษ์สิทธิ์เด็กดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส
และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ข้อ	รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
3	ด้านการพิทักษ์สิทธิ์เด็กดูแล เด็กพิการเด็กด้อยโอกาสและ เด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ ได้รับการพัฒนาเต็มตาม ศักยภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.253	0.127	8.361*
		ภายในกลุ่ม	107	37.567	0.351	
รวม			109	37.821		

จากตารางที่ 6 พบว่า ด้านการพิทักษ์สิทธิ์เด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มี
ความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้านการพิทักษ์สิทธิ์เด็กดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส
และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพด้วย วิธีของ Scheffe

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 3.81	ขนาดกลาง 3.70	ขนาดใหญ่ 3.72
ขนาดเล็ก	3.81a	-	0.96*	0.83*
ขนาดกลาง	3.70b	-0.96*	-	-0.12
ขนาดใหญ่	3.72b	-0.83*	0.12	-
รวม	3.74			

*p<.05

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการพิทักษ์สิทธิ์เด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็ก
ด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ โรงเรียนขนาดเล็กต่ำกว่า
โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4	ด้านการบริหารจัดการวิชาการ งบประมาณ การบริหารงาน บุคคล และการบริหารทั่วไป ของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 107	0.688 48.436	0.344 0.453	6.760*
รวม			109	49.124		

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้านการบริหารจัดการวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปของสถานศึกษาด้วยวิธีของ Scheffe

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.96	3.77	3.85
ขนาดเล็ก	3.96	-	0.98*	-0.84*
ขนาดกลาง	3.77	0.14	-	-0.98*
ขนาดใหญ่	3.85	-0.14	0.85*	-
รวม	3.84			

* $p < .05$

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการบริหารจัดการวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปของสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กต่ำกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่ต่ำกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็น ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน

ข้อ	รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.095	0.947	4.052*
		ภายในกลุ่ม	107	97.139	0.908	
รวม			109	97.233		

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน ด้วยวิธีของ Scheffe

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.14	3.09	3.06
ขนาดเล็ก	3.14	-	0.47*	-0.85*
ขนาดกลาง	3.09	-0.37*	-	-0.47*
ขนาดใหญ่	3.06	0.37*	0.83*	-
รวม	3.10			

*p<.05

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โรงเรียนขนาดเล็กสูงกว่า โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และ โรงเรียนขนาดกลางสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาค้นคว้าปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร ดังนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการและนโยบายของสถานศึกษา มีปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น กำกับ ติดตามการดำเนินงานและรายงานผลก่อนเสนอต่อสาธารณชน ด้านการพิทักษ์สิทธิ์เด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ด้านการบริหารจัดการ วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชน มีปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดพิจิตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่ามีปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากผลการศึกษา ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนไม่ค่อยมีเวลาประชุม และขาดการประชาสัมพันธ์การแจ้งข่าวสารข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของน้ำทิพย์ เสือสารรัตน์ (2546) ว่าปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชน คือ ไม่ได้รับแจ้งข่าวสารข้อมูล กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาเข้าร่วมวางแผนการทำงานเพราะมีงานประจำอยู่มาก เมื่อพิจารณาในรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า

ด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น กำกับ ติดตามการดำเนินงาน และรายงานผลก่อนเสนอต่อสาธารณชน ด้านการพิทักษ์สิทธิ์เด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ด้านการบริหารจัดการวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล

และการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนมีปัญหา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขาดการศึกษานโยบายระดับสูงให้เข้าใจลึกซึ้งเสียก่อน และขาดความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาจึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jenning (2002; อ้างถึงใน จิราพร ตั้งสุวรรณ, 2546) และขาดความเข้าใจในเทคนิควิธีการ ขาดเอกสารในการค้นคว้า ขาดแหล่งวิชาการหรือแหล่งความรู้ในการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมูห์หมัด เบ็ญนัย (2547) พบว่า ควรพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน โดยการพาไปศึกษาดูงาน ขาดการประชาสัมพันธ์ และการประสานงานของสถานศึกษา กับชุมชนให้เห็นถึงการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมโชค เล่าเหจินดา (2547) ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางส่วนให้การส่งเสริม สนับสนุนการ ใช้สื่อการเรียน จัดหางบประมาณตามความต้องการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธัญญาพร อนันตกุล (2547) และคณะกรรมการสถานศึกษาบางส่วนไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมในสถานศึกษา และอาจเนื่องมาจากบุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนของสถานศึกษา จึงไม่สามารถอุทิศเวลาในการศึกษาปัญหาของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชุติมา แทนศิริ (2547) ที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนที่ส่งถึงผู้ปกครอง เพื่อมาร่วมกิจกรรมนั้นยังไม่ทั่วถึง และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของโนริซัน อูมา (2550) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารและบุคลากรต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจ และยอมรับชุมชน ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่คณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

2. จากผลการศึกษา การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม พบว่า มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากสภาพของชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานศึกษามีประชากรที่แตกต่างกัน สถานศึกษาที่อยู่ในชุมชนที่มีความเจริญสามารถคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นคณะกรรมการได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมโชค เล่าเหจินดา (2547) ที่พบว่า คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ทั้งโดยรวมและรายด้านต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติสุตา เสือทอง (2549) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการอำนวยการ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาที่มี

ขนาดโรงเรียนต่างก็มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และด้านการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนแต่ละขนาดมีระดับการศึกษาต่างกัน เนื่องจากสภาพของสังคม และโอกาสทางการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงมีความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมทาง การศึกษา และแนวทางในการจัดการศึกษาได้ดีกว่าคณะกรรมการ โรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jennings (2002; อ้างถึงใน จิราพร ตั้งสุวรรณ, 2546, น.45) และยังขาดเหตุผลที่ดีในการตัดสินใจ รวมทั้งสถานที่ตั้งของโรงเรียนโดยโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในชุมชนที่มีความเจริญสามารถคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้สภาพของชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานศึกษามีประชากรแตกต่างกัน ย่อมมีความแตกต่างกันมากทั้งด้านการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธัญญาพร อนันตกุล (2547) ส่วนด้านการพิทักษ์สิทธิ์ เด็กดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ด้านการบริหารจัดการวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปของสถานศึกษาและด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ สามารถคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นคณะกรรมการได้อย่างเหมาะสม เพราะชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา มีความสนใจในชุมชนของตนเอง จึงทำให้การแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธัญญาพร อนันตกุล (2547) ที่พบว่า ลักษณะของชุมชน และคนในชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา มีความสนใจในชุมชนของตนเอง และความเสียสละคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักตลอดจนความพร้อมของโรงเรียนความรู้ความสามารถของคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกัน สภาพสังคมที่ตั้งของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของมูหัมหมัด เบ็ญนีย์ (2547) ที่ศึกษาพบว่า ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมวางแผนในการบริหารโรงเรียน รวมทั้งความพร้อมของโรงเรียนในการประสานงานและประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการศึกษา ตลอดจนความเข้าใจ และความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหาร การศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะในด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการกำกับ และ ติดตามร่วมกับสถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายเป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในด้านแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร

เอกสารอ้างอิง

กฤษณา อ่อนอ้อม. (2549). รูปแบบการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โอสอสภาอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

เกียรติสุดา เสือทอง. (2549). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการอำนวยการ โรงเรียน เอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย ทักษิณ, สงขลา.

จิราพร ตั้งสุวรรณ. (2546). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตบรมราชชนนี 2 สังกัดกรม สามัญศึกษาส่วนกลาง. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

ชุติมา แทนศิริ. (2547). บทบาทของครูในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ธัญญาพร อนันตกุล. (2547). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.

- โนริซัน อูมา. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- พิณสุดา สิริรังศรี. (2541). การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: เซเวนพรีนติ้ง.
- มุห์หมัด เบ็ญนุ้ย. (2547). ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- สมโชค เลหาจินดา. (2547). การศึกษาความต้องการ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิไล, กรุงเทพฯ.
- สุธาวรรณ เลาะวีธี. (2547). ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- Arnstein, S. R. (1990). Ladder of participation. *Journal of America Institute of Planners*, 35, 155.
- Cohen, J. M., and Uphoff, N.T. (1977). *Rural development participation: Concepts and measures for project design. Implementation and Evaluation*, New York; The Rural Development Committee Center for International Studies. Cornell University.
- Gustavo, W.C. (1992). The meaning of Participation. In Brand ,P.C. (Ed.), *Community participation: Proceedings Habinet International Seminar*. Colombia: Habinet.
